

arabàs
el butlletí familiar de la biblioteca

de canya
de canya

Quim Bou
quimbou.blogspot.com

Literatura fantàstica. Primavera 2010

Només en el silenci la paraula,
 només en la foscor la llum,
 només en la mort la vida:
 el vol del falco
 brilla al cel buit.

Creació d'Ca

Cançó extreta d'*Un mag a Terramar*. Ursula K. Le Guin

Sumari primavera/10

Presentació	3
L'article.....	4
Ressenyes	6
Propostes infantils.....	13
Ressenyes per a vosaltres	14
Altres recursos	15

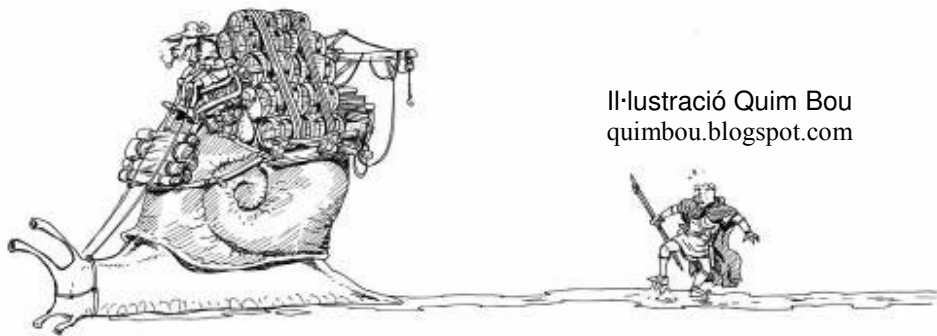
Edita: Ajuntament de Girona / **Coordinació, selecció i textos:** grup de treball d'activitats infantils i familiars del Servei Municipal de Biblioteques: Sílvia Doval, Esther Franco, Glòria Matas, Lídia Noguerol, Maria Pastells i Montserrat Valentí / **Hi col·laboreen:** Àlicia Aguado, Albert Sànchez, Jordi Garcia, Patrícia Maseda. **Article:** Josep-Francesc Delgado / **Il·lustracions:** Quim Bou.

presentació

El que cal trobar per entrar a mons fantàstics i paral·lels al nostre és un lloc de pas: una porta entre dos mons. A Nàrnia s'hi entra per un armari. A l'escola de màgia de Hogwarts s'hi arriba agafant el tren a l'andana 9 i $\frac{3}{4}$. També podeu arribar a la Terra Mitjana, a Idhun, Alagaësia o Terramar llegint el *Carabàs de capa i espasa*, dedicat a la literatura fantàstica o *fantasy*.

Obre aquest número un interessant article de Josep Francesc Delgado, que proposa un itinerari pel *fantasy*. L'autor parla de les característiques del gènere, fa un repàs dels clàssics i explica el perquè de l'èxit d'alguns títols actuals, com ara *Harry Potter*. A l'apartat de ressenyes trobareu clàssics com ara *Les cròniques de Nàrnia*, *El Senyor dels Anells* i *La història interminable*, i propostes més actuals com per exemple Rowling i el seu *Harry Potter*, Pullman i *La trilogia de la matèria obscura*, Laura Gallego i *Idhun*, Christopher Paolini i *Eragon*, i Maite Carranza i la seva *Trilogia de les bruixes*.

Maite Carranza no és l'única autora d'aquí que recomanem. L'acompanyen en aquest viatge fantàstic les vinyetes del còmic *Orn*, de Quim Bou, i els brons de Dolors García Cornellà. A més d'*Els brons*, els més petits també trobaran una selecció de llibres on viuen éssers més menuts que ells. I els més grans podran reflexionar sobre el poder de la màgia amb Ursula K. Le Guin i riure amb la fantasia còmica de Terry Pratchett. Per als que vulguin llegir més, recomanem, encara que s'escapen una mica del gènere, *Botànica oculta* i *Monstruari fantàstic*, del català Joan Perucho. També podeu llegir el *Libro de las maravillas y cuentos asombros*, de Lord Dunsany, el precursor de la literatura fantàstica. Tanca el butlletí una selecció de llibres, pel·lícules i còmics. La porta, però, resta oberta. Només cal que us atreviu a crear-la.

Il·lustració Quim Bou
quimbou.blogspot.com

l'article

ITINERARI PEL FANTASY

De Tolkien a Rowling, passant per Carranza i Gallego.

De tots els gèneres narratius que poden agradar als joves, n'hi ha un que gaudeix d'un poder d'atracció especial durant el final de la infantesa i l'inici de l'adolescència. Aquest gènere narratiu és la literatura fantàstica o, com l'anomenen en llengua anglesa, el *fantasy*.

La literatura fantàstica té tants adeptes perquè no exigeix cap prèvia al lector que no sigui el desig de somiar despert. Aquesta afirmació pot fer pensar que el *fantasy* i la novel·la històrica són incompatibles. És exactament el contrari. És molt possible que primer es passi per la fantasia per poder entendre millor la història. De fet, les millors novel·les fantàstiques sempre es basen en models històrics pel que toca a personatges o societats, i fins i tot arguments.

C.S. Lewis

De *Les cròniques de Nàrnia* de C.S. Lewis, recomanem la quarta novel·la, *El príncep de Caspian*, que reprèn les aventures dels protagonistes de la segona –*El lleó, la bruixa i l'armari*–, uns segles després. Però qualsevol volum de l'heptalogia és recomanable. Tant les obres de Lewis com les del seu amic Tolkien són autèntiques *summes*, capaces de crear geografies, històries i prehistòries imaginades. Aquesta característica les acosta a la novel·la històrica.

A la quarta novel·la de Lewis, quan els germans protagonistes tornen a Nàrnia després d'haver passat un any a Londres, triguen un temps a adonar-se que a Nàrnia han passat segles des de la seva anterior visita. Aquest fet parahistòric no apareix a les altres novel·les seleccionades. Els animals parlants han estat derrotats per uns éssers humans. La quarta novel·la, com la primera, planteja una guerra d'alliberament. Reivindica la convivència pacífica de totes les espècies en una època en què el nazisme volia imposar la segregació i l'etnocidi. Aquest plantejament confereix més profunditat i compromís al text del que aparentment té pel seu to, més infantil que el de Tolkien (*El Senyor dels Anells*).

Tolkien i Lewis versus Rowling

Dins del *fantasy* podem distingir dos tipus d'obres: les que ens presenten mons completament inventats, i les que fan operar la màgia en el món quotidià. *El Senyor dels Anells* s'adscriu al primer, mentre que *Les cròniques de Nàrnia* es troba entre les dues categories.

L'escriptora catalana Teresa Duran ha afirmat que *Harry Potter* és Enid Blyton més Tolkien. És a dir, literatura juvenil detectivesca i de grup més literatura fantàstica. Algunes de les millors idees de la saga tenen el seu origen en una escriptora que va seguir els plantejaments mítics de Tolkien: Ursula K. Le Guin i el seu cicle dels llibres de Terramar, potser el millor dins del gènere fantàstic de la segona meitat del segle XX.

Rowling combina amb eficàcia uns elements preexistents, però no inventa res, només ho situa en l'esquema de la novel·la de misteri i l'argument detectivesc: aquesta és la seva troballa important. El seu mèrit és que les solucions de la trama sempre passen per la literatura fantàstica. En aquest sentit, Rowling adopta una forma literària molt moderna; Tolkien, no. Potser per això, Rowling li ha robat els lectors injustament. En canvi, C.S. Lewis es manté, fins i tot creix. Tot i que les novel·les "narnianes" adopten la forma de literatura de cavalleries, tenen la transparència de la literatura infantil.

Ara bé, Tolkien i Lewis ens parlen de guerres massives. L'ambient de la Segona Guerra Mundial és molt present en les seves obres. És el handicap principal per la seva vigència. Són novel·les bèl·liques. Les de *Harry Potter*, no. D'altra banda *El Senyor dels Anells* i *Les cròniques de Nàrnia* tenen més profunditat que *Harry Potter*, perquè parteixen d'un plantejament més èpic, menys detectivesc.

Maite Carranza

La trilogia de *La guerra de les bruixes*, de Maite Carranza, s'aparta de les tres obres britàniques analitzades. Carranza ha estat una de les poques escriptores capaces de captar la fórmula de la reeixida escriptora britànica i fer-la seva sense copiar-la, però assumint la seva dinàmica creativa. L'autora fa novel·la de misteri i aventura, protagonitzada per bruixes del segle XXI.

El clan de la lloba, el primer títol de la trilogia, parteix de la guerra màgica entre les bruixes bones –les Omar– i les bruixes dolentes –les Odish. La contesa que estableixen beu de les fonts de la literatura de terror i situa l'acció en escenaris reals –Aragó i Sicília. A més, l'autora també sap retratar amb intensitat les ansietats i els complexos de l'adolescència.

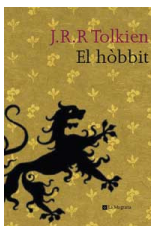
Una trajectòria d'aprenentatge lector per a adolescents podria passar segurament per la literatura fantàstica, del *fantasy* a la ciència-ficció, de la ciència-ficció a la divulgació científica, d'aquí a la divulgació històrica i d'aquesta a la novel·la històrica. Aquests gèneres, que tenen bons autors en el nostre context cultural, permetrien al formador de lectors establir una gradació amb facilitat.

Resum de l'article *Itinerario por el fantasy. De Tolkien a Rowling, pasando por Carranza y Gallego*, a *CLIJ*, núm. 224. Març 2009.

Josep Francesc Delgado. És professor, escriptor i editor.

ressenyas

El hòbbit. J.R.R. Tolkien. La Magrana. Barcelona, 2001.

“En un forat de la terra hi vivia un hòbbit.” Així comença la primera novel·la de Tolkien, la que seria la pedra fundacional de la Terra Mitjana i de tot el seu univers mitològic. El hòbbit és una novel·la d'aventures antibel·licista que promou la fraternitat entre espècies, i que està protagonitzada per personatges entranyables. Els hòbbits són éssers antropomòrfics grassonets i de baixa estatura, amb peus grans i peluts i orelles punxegudes. Viuen en un indret conegut com La Comarca. *El hòbbit* narra la història de Bilbo Bossa, l'oncle del

Frodo d'*El Senyor dels Anells*. Com tot bon hòbbit, Bilbo és amant de l'existència ben reglamentada i de costums inamovibles, però alhora també és hereu de l'esperit aventurer del seu avantpassat viatger. Serà aquest esperit aventurer el que el mourà a acompanyar el mag Gandalf i tretze nans a la recerca del tresor custodiat pel drac Smaug a la Muntanya Solitària. Durant la recerca del tresor, Bilbo prendrà a Gollum un anell màgic que tindrà una importància cabdal en les següents novel·les de Tolkien. Norma Editorial va publicar una versió d'*El hòbbit* en còmic en català. Està previst que el 2011 s'estreni la pel·lícula, que serà dirigida per Peter Jackson, el mateix director de la trilogia d'*El Senyor dels Anells*.

El Senyor del Anells (trilogia). J.R.R. Tolkien. Vicens Vives. Barcelona, 2002.

A la Tercera Edat del Sol, la Terra Mitjana torna a viure una aliança entre elfs, homes i nans per combatre els poders obscurs que l'amenacen amb la reaparició de l'anell únic, un anell forjat pel senyor de la foscor, Sauron, amb el propòsit de trobar, governar i lligar a les tenebres totes les races de la Terra Mitjana.

Així neix la Germandat de l'Anell, encapçalada pel portador, un petit hòbbit anomenat Frodo, i els seus amics Sam, Merry i Pippin, que seran escortats durant el viatge per Legolas, elf silvà; el nan Gimli, el mag gris Gandalf, i Aragorn, futur rei i senescal de Gondor.

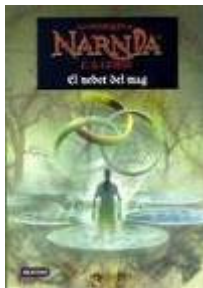
Aquest viatge d'aventures portarà els protagonistes pels regnes èlfics de Rivendell i de Lothlorien, on trobaran el savi Elrond, la seva filla Arwen, i la bella i poderosa Galadriel. Seguiran per ciutats com Minas Tirith i Rohan, reialmes dels homes; per les mines subterrànies de Moria, domini dels nans, i finalment pels regnes del mal com Minas Morgul i Mordor, on l'anell serà destruït.

Es tracta d'una apassionant trilogia a cavall entre la història i la mitologia escrita per J.R.R. Tolkien el 1954 i portada al cinema el 2001 pel director Peter Jackson.

La trilogia la componen els títols següents: *La germandat de l'anell*, *Les dues torres* i *El retorn del rei*. Recomanem la trilogia en DVD (Aurum).

ressenyres

El nebot del mag. C.S. Lewis. Planeta. Barcelona, 2006.

El nebot del mag forma part de la sèrie *Les cròniques de Nàrnia*, publicades a partir de 1950. L'heptalogia ocupa un lloc privilegiat dins la literatura fantàstica infantil i molts autors com ara J.K. Rowling han estat influenciats pel seu univers.

Aquest és el sisè títol en l'ordre en què van ser publicats, però l'acció que descriu és anterior al primer: *El lleó, la bruixa i l'armari*. Sembla ser que, el 1957, un nen envià una carta a Lewis dient-li que, tot i l'ordre de publicació dels llibres, ell proposava alterar-lo i llegir primer *El nebot del mag*. L'autor va estar-hi d'acord. Lewis explicava a la carta: "Tal vegada no importi massa

en quin ordre siguin llegits. De fet, no estic del tot segur que els altres estiguessin escrits en el mateix ordre en què van ser publicats."*

A *El nebot del mag*, Digory i Polly són transportats a un altre món víctimes dels poders d'uns anells màgics. A Charn, la malvada Reina Jadis (més coneguda com la Bruixa Blanca) despertarà d'un encanteri. Després de persecucions i lluites, els protagonistes seran presents a la creació d'un nou món: Nàrnia, la terra on tot és possible. Amb *El nebot del mag* sabreu com la Bruixa Blanca arriba al poder, com va ser fundada Nàrnia, per què hi havia un armari màgic a la mansió del Digory i per què hi ha un fanal enmig del bosc als afores de Nàrnia.

*CLIJ 191, MARÇ 06. *Nàrnia: entrar en el armari*, Ernesto Pérez Morán

Sabíeu que...

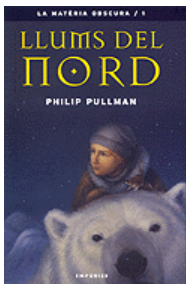
Tolkien i Lewis es van conèixer el 1926 a la Universitat d'Oxford, on tots dos eren professors d'anglès. Entre ells va sorgir una estreta amistat. Tots dos eren membres d'Inklings, un grup de tertúlia literària format per escriptors cristians. Va ser en aquestes trobades on Tolkien va fer la primera lectura d'*El hòbbit* (1937).

Lewis va convertir-se al cristianisme per influència de Tolkien, que era molt religiós. La seva conversió va tenir un efecte profund en les seves obres. Tolkien també va encomanar a Lewis la seva passió per la mitologia. De les lectures de *Beowulf* i *Beer*, van sorgir la *Terra Mitjana* i *Nàrnia*.

Després del 1940, l'amistat entre Tolkien i Lewis es va refredar, tot i que van continuar tenint una bona relació. Potser Tolkien desaprovava l'anglicanisme de Lewis. Potser estava molest per la crítica que Lewis feia del seu treball. Potser recelava de la facilitat de Lewis per escriure. Tolkien era un perfeccionista i patia cada paraula que escrivia. O potser estava molest pel casament de Lewis amb l'escriptora americana Joy Gresham. Malgrat tot, Tolkien va reconèixer que sense el suport de Lewis potser no hauria acabat *El Senyor dels Anells*.

ressenyas

Llums del nord. Philip Pullman. Empúries. Barcelona, 2001.

Llums del nord és el primer llibre de la trilogia de *La matèria obscura*, una saga de novel·la fantàstica plena d'aventures, sorpreses, màgia i emoció.

La protagonista de la història, Lyra Belacqua, viu entre estudiants i professors d'un *college* d'Oxford, a Anglaterra, però es tracta d'una Anglaterra diferent de la que nosaltres coneixem. Aquesta nena viu en un món regit per la totpoderosa Església en què tothom té el seu propi daimoni, que és la manifestació de l'ànima en forma d'animal. La Lyra, però, viu al marge de tot, fent trapellereries amb en Roger, el seu millor amic. Un dia, la seva vida es trastoca quan ella i el seu daimoni, en Pantalàimon, impedeixen l'assassinat del seu oncle i, a més, senten una conversa privada sobre el misteriós fenomen de la Pols. Això els introdueix en un joc perillós que els portarà a conèixer una dona amb un mico daurat, a fer un viatge al nord llunyà i a trobar una colla d'aliats, com ara gipcis, bruixes, un aeronauta texà i un ós cuirassat.

L'obra de Philip Pullman beu de la influència dels autors fantàstics del segle XIX, com ara Lord Dunsany i Jules Verne. Tot i estar classificat com a novel·la juvenil, aquest llibre és prou interessant i entretingut perquè també en puguin gaudir els lectors adults.

Harry Potter i la pedra filosofal. J.K. Rowling. Empúries. Barcelona, 1999.

Aquest és el primer llibre, d'una sèrie de set, que ens explica la història de Harry Potter, un noi que reuneix tot un conjunt de tòpics: vailet orfe, vivint amb uns parents que no l'estimen i per a qui és un destorb, ple d'inseguretats..., però que, en realitat, és una llegenda en el món al qual pertany.

Aquest món és el de les bruixes i bruixots a l'entorn d'una important escola de bruixeria, Hogwarts. En aquest món, que coexisteix amb els de la gent no màgica –els muggles–, descobreix una gran família d'amics i admiradors i s'enfronta amb valentia i coratge a les situacions i personatges adversos que anirà trobant des del primer dia fins al darrer.

La primera entrega de la sèrie ens serveix per anar coneixent Harry Potter i, amb ell, compartim tota la il·lusió de l'ingrés a l'escola de màgia, el descobriment dels seus poders i dels misteris que envolten els companys i professors bruixots. També descobrim el gran enigma sobre el seu destí gravat en una cicatriu en forma de Z al seu front. Llibre rere llibre, Potter anirà madurant, així com també ho faran el seu poder i el del seus enemics.

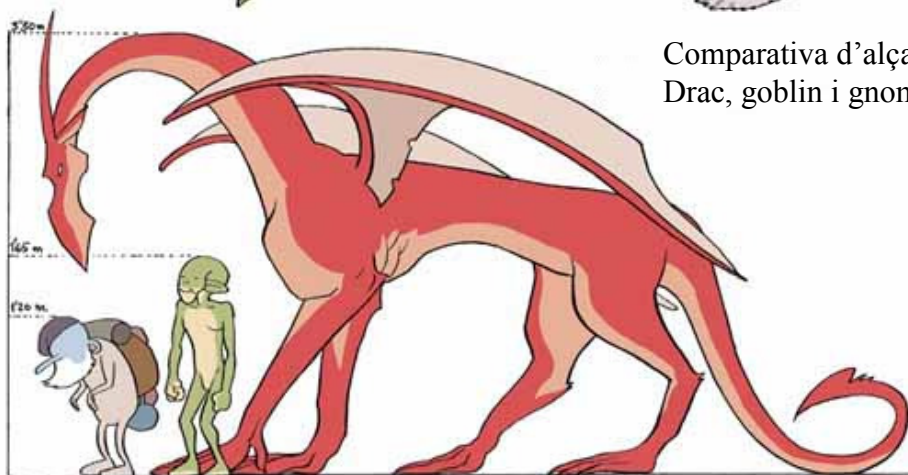

Gorne

Gnom

Comparativa d'alçada:
Drac, goblin i gnom

ressenyes

Eragon. Christopher Paolini. La Galera. Barcelona, 2004.

El llegat és el títol de la saga d'aventures fantàstiques que Christopher Paolini va començar a escriure el 1998, a l'edat de quinze anys. Està formada, fins al moment, per tres llibres: *Eragon* (2004), *Eldest* (2005) i *Brisingr* (2008), i sembla ser que n'hi haurà un quart (o, si voleu, la segona part del tercer llibre).

Les aventures d'Eragon, el nom del protagonista, comencen quan troba un safir en un paratge sinistre i ple de llegendes anomenat Les Vertebrades. El safir s'obre i n'apareix una cria de drac capaç de parlar i discernir. A partir d'aleshores Eragon es converteix en un Genet de Drac. El que desconeix és que el safir, en realitat, és un ou que havia estat conservat per Galbatorix. Galbatorix, el tirà de la terra d'Alagaësia, també havia estat un Genet de Drac, però va perdre el seu drac i embogí. Va arribar a corrompre's de tal manera que va acabar enfrontant-se als seus companys fins a exterminar-los a tots. Galbatorix, per tenir sota el seu poder l'orde dels Genets de Drac, que vetllaven per la protecció i la pau del territori d'Alagaësia, havia conservat i custodiat tres ous de drac.

Eragon i Saphira, la cria de drac, s'entrenaran en l'ús de la màgia per reiniciar l'antic orde dels Genets de Drac, enderrocar el tirà i restaurar la pau a Alagaësia.

La resistència. Laura Gallego. Cruïlla. Barcelona, 2007.

Memòries d'Idhun és una trilogia de llibres de fantasia i aventura, formada pels volums *La resistència* (2004), *Tríada* (2005) i *Panteó* (2006). L'escriptora, Laura Gallego García, va començar a imaginar la història quan tenia quinze anys, va idear un mapa del món, personatges, mitologia i altra informació sobre Idhun però encara va trigar deu anys a donar forma a tot.

La resistència tracta d'una sèrie d'esdeveniments fantàstics que afecta dos mons: la Terra i Idhun. En aquest últim món viuen sis races (els sang-calenta) en relativa harmonia: humans, celestes, feèrics, varu, gegants i van. Existeixen també espècies semidivines: unicorns, dracs i sheks. Els sheks van ser gairebé extingits temps enrere pels dracs però un mag infinitament poderós, Ashran el Nigromant, va utilitzar la seva màgia combinada amb la dels déus per provocar una conjunció astral de tres sols i tres llunes per portar-los de nou a Idhun. Allà exterminaria tots els dracs i unicorns per poder implantar el seu domini sobre les sis races sang-calenta amb l'ajuda dels sang-freda (Szish). La història girarà aleshores al voltant de tres adolescents anomenats Jack, Victoria i Kirtash. Jack i Victoria, terrícoles, units a La Resistència intentaràn posar fi al regnat dels sheks però Kirtash, un jove assassí enviat per Ashran, no ho permetrà.

ressenyες

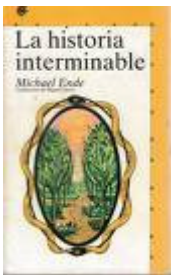
El clan de la lloba. Maite Carranza. Edebé. Barcelona, 2006.

Existeixen les bruixes? Hi ha bruixes bones i bruixes dolentes? *El clan de la lloba* és el primer volum de la trilogia *La guerra de la bruixes*, escrit per Maite Carranza. És una molt bona trilogia on en el primer volum veiem com les bruixes Omar han viscut des de fa molt temps amagades de les bruixes Odish, esperant l'arribada de l'escollida per la profecia. La nostra protagonista, Anaïd, que ha viscut durant molts anys apartada en un poble del Pirineu, descobrirà els secrets que tenen les dones de la seva família. Tot comença quan es lleva un dia, de bon matí, i descobreix la desaparició de la seva mare, Selene la pèl-roja. A partir d'aquí comença una gran història de fantasia, aventures i grans sorpreses. Després del primer volum no podreu deixar de llegir el segon i el tercer volum de la trilogia: *El desert de gel* i *La maledicció d'Odi*. Que passeu una bona lectura de màgia i fantasia.

La història interminable.

De la A a la Z. Amb caplletres i dibuixos de Roswitha Quadflieg.
Michael Ende. Alfaguara. Barcelona, 1988.

Bastian Baltasar Bux és un nen d'uns deu o onze anys que un dia, fugint de les mofes dels seus companys de classe, entra en una llibreria de vell i es queda eclipsat a l'instant pel llibre que està llegint el llibreter. El llibre està enquadernat amb seda de color coure, amb el text imprès en dues tintes diferents i amb unes serpents que es mosseguen la cua l'una a l'altra. Una serp és negra; l'altra, blanca. Bastian, atret pel magnetisme del llibre, se l'emporta i un cop l'obre es desencadena un procés irreversible i sense aturador. Bastian entra dins la història sense saber-ho. El regne de Fantasia està ferit de gravetat i és necessari trobar el Salvador, que només podrà ser una persona real, del món dels humans.

Bastian inicia un camí que el durà fins a la seva essència, fins a trobar la seva Veritable Voluntat. Per això ha d'entrar dins Fantasia i arribar a ser ell mateix el creador de Fantasia, amb els riscos que això comporta. En aquest camí, Ende ens involucra com a lectors, entrant també a Fantasia, dins una història interminable plena de criatures fantàstiques i històries dins les històries. Els mateixos personatges ens fan veure que la Fantasia i la Realitat es necessiten l'una a l'altra i que la fantasia pot enriquir la nostra realitat quotidiana, dotant-la de poesia i bellesa, transformant les persones. Potser aquesta és la voluntat de Michael Ende, que juntament amb *Momo* (1973) ens deixa unes obres que van més enllà del gènere fantàstic i que ja formen part dels clàssics de la literatura juvenil.

ressenyas

Orn. Història Universal. Quim Bou. Dolmen. Mallorca, 2007. 4 volums publicats. Disponible en català.

Quim Bou va començar a dibuixar l'univers d'*Orn* perquè el que més li agrada dibuixar són els animals i la fantasia medieval. El món on tenen lloc les aventures de l'*Orn* –un gos d'atura– està habitat per éssers antropomòrfics, i no hi ha bèsties domesticades o salvatges, sinó insectes gegants. És un món que té la seva mitologia pròpia i on els humans són éssers minúsculs i prehistòrics que es fiquen per qualsevol forat i es dediquen a robar el blat del graner. L'*Orn* és un guerrer rodamón una mica burleta. Sota la seva aparença tranquil·la i pacífica s'amaga un passat fosc i dolorós. Tot i que mira de controlar-se, no sempre pot contenir la seva ferocitat, que, d'altra banda, li serà útil en les moltes de les divertides aventures que viurà vagarejant pel món. Durant el seu periple anirà coneixent altres personatges que esdevindran els seus companys de viatge. *Orn* consta de dotze àlbums. Fins ara s'han publicat quatre volums: *Herdez*, *L'illa Formiga*, *Berserker* i *A la batalla*. A més de la saga *Història universal*, l'*Orn* també protagonitza el volum únic en blanc i negre *Integral dues espases* (Maqui edicions). Trobareu més dibuixos i esbossos d'*Orn* i altres treballs de Quim Bou a la seva web i al seu bloc: <http://www.quimbou.com/> i <http://quimbou.blogspot.com/>

Els brons a les Fondalades Tenebroses. Dolors Garcia Cornellà. Il·lustracions de Quim Bou. Edicions del Pirata. Caldes d'Estrac, 2004.

Els brons són uns follets àgils i treballadors, cuiden i netegen les cases dels humans a canvi de deliciosos bols de llet ensucrada. Avui celebren la Nit de les Coses Perdudes. El mag Reiter, a través dels seus poders, comunicarà qui són els escollits per anar a buscar les coses perdudes. I és que, aquesta vegada, alguns brons han perdut coses tan importants com el do de la paraula, la capacitat de somriure, el coratge i la valentia, la son, la memòria i les ganes de fer bé les coses. Els escollits són quatre joves brons que disposaran tan sols d'una nit per recuperar les coses perdudes a les Fondalades Tenebroses. Els brons hauran de superar molts obstacles i ser enginyosos per tornar al seu poblat amb tots aquests elements abans no surti el primer raig de sol. Amb aquest llibre, s'inicia la sèrie dels brons, que segueix amb *Els brons i el malefici de les tres harpies* (2008) i *Els brons i l'exèrcit invisible* (2009). Els tres llibres escrits per Dolors Garcia Cornellà, autora de nombrosos llibres premiats de literatura infantil i juvenil, poden ser una bona base per iniciar-se en el món fantàstic..

propostes infantils

A continuació us proposem una selecció de llibres per obrir les portes del gènere fantàstic als petits lectors.

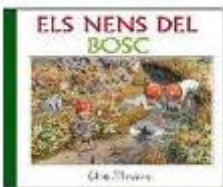
Tomten. Àstrid Lindgren. I.N.G. Barcelona, 1999.

En ple hivern, quan tots dormen, en Tomten, el follet protector de la granja, vigila que tot estigui en ordre.

La princesa drac. David Wiesner. Joventut. Barcelona, 2007.

Adaptació d'un conte tradicional anglès en què una princesa és víctima d'un encanteri que només el seu germà podrà trencar.

Els nens del bosc. Elsa Beskow. I.N.G. Barcelona, 2006.

Els nens del bosc viuen en les arrels d'un vell pi. Juguen a fet i amagar amb els esquiroles. Al llarg de l'any els passen moltes coses, però la sorpresa més gran arriba amb la primavera.

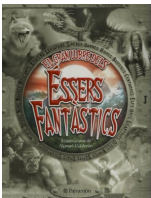
La comèdia dels ogres. Fred Bernard. Joventut. Barcelona, 2003.

Quan a Vermeer, el petit ogre, li surt la dent que fa setenta-tres, exigeix un regal... I quin regal! Vol un petit humà!
Una comèdia en tres actes, plena de curiositats i d'amistat.

La nit que la muntanya va baixar al riu. Pep Coll [aut.]; Carles Arbat [il.]. La Galera. Barcelona, 2008.

Recull de llegendes d'arreu de Catalunya amb històries divertides i originals, il·lustrades per Carles Arbat.

El gran llibre dels éssers fantàstics

Ferran Alexandri [aut.]; Manuel Calderon [il.]. Parramón. Barcelona, 2007.

Trolls, elfs, gnoms... fins a quaranta-quatre éssers trets de la mitologia de diferents cultures que us sorprendran per la realitat de les seves il·lustracions.

ressenyes per a vosaltres

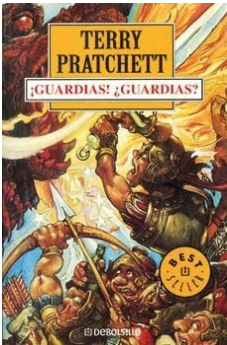
Els llibres de Terramar: Un mag a Terramar. Les tombes d'Atuan. La costa més llunyana. Ursula K. Le Guin. Edhasa.Clàssics Moderns. Barcelona, 1986.

L'arxipèlag de Terramar és un món pobre, antic, desolat, savi, supersticiós o amable. A Terramar hi ha dracs, mags i espectres, talismans i poders. És un món governat per la màgia i, per sobre de tot, per les paraules: cada cosa posseeix el seu nom veritable, designat durant la Creació. El seu coneixement atorga als fetillers el domini sobre els elements i els animals.

Ursula K. Le Guin va començar la sèrie de Terramar el 1968 amb *Un mag a Terramar*. Va continuar la saga el 1971 amb *Les tombes d'Atuan* i *La costa més llunyana*. La trilogia de Terramar narra la història de Ged, un aprenent de mag que ha de lluitar contra les seves pors i els seus fantasmes. Cada llibre del cicle de Terramar està explicat des del punt de vista d'un personatge diferent. A tots els llibres hi ha un misticisme que defuig els dogmes i es parla molt del poder i del seu cost. Vint anys després, l'autora va tornar a reprendre el cicle de Terramar amb *Tehanu* (1990) i *L'altre vent* (2001), encara que entremig va escriure alguns contes ambientats a Terramar que es troben recollits a *Les dotze morades del vent* i *Contes de Terramar*. Studio Ghibli va adaptar els *Contes de Terramar* a l'anime.

¡Guardias! ¿Guardias? Terry Pratchett. DeBolsillo. Barcelona, 2004.

La gran ciutat d'Ankh-Morpork és una de les més importants del Mundodisco, un univers pla en forma de pizza sostingut per quatre elefants que van a sobre de l'esquena d'una tortuga gegant que neda lentament per l'espai, on arriba el jove i entusiasta Zanahoria, un nan dels turons que acaba de descobrir que és humà, amb la intenció d'entrar a formar part de la Guàrdia Nocturna. Aquesta, composta per un capità cínic i alcohòlic, un sergent covard i un caporal que necessita acreditacions per demostrar que és humà, és el cos policial més lamentable i inútil que ha tingut mai cap ciutat. Mentre la guàrdia intenta contenir les aspiracions d'en Zanahoria per aplicar la llei, una misteriosa societat secreta trama un complot per aconseguir el poder i se sospita que un drac pot estar campant per la ciutat i socarrimant qui se li creua al davant. Tot i que és un fet sense precedents, sembla que la Guàrdia Nocturna haurà de sortir dels bars i començar a treballar.

¡Guardias! ¿Guardias? és una novel·la hilarant on es combina fantasia, humor i originalitat. Un excel·lent exemple de la destresa i el saber fer del genial Terry Pratchett.

altres recursos

Llibres. El cicle artúric ha tingut una influència destacada en la literatura fantàstica. Per això us recomanem les obres de Chrétien de Troyes (1135-1390) sobre el rei Artús i els seus cavallers de la Taula Rodona. De Chrétien de Troyes es conserven cinc novel·les: ***Erec i Enide***, ***Cligès***, ***Yvain o el cavaller del Lleó***, ***Lancelot o el cavaller de la carreta***, ***Perceval o el conte del Graal***.

Pel·lícules. N'hi ha moltes. Aquí en teniu una petita tria. Podeu trobar més informació d'aquestes pel·lícules a <http://www.imdb.com/>:

Willow. Un atractiu conte de capa i espasa apte per a tota la família. A les masmorres del castell de la malvada fetillera Bavmorda, una presonera dona a llum una nena que segons una antiga profecia posarà fi al seu regnat. La llevadora salva la nena de la fetillera, llençant-la al riu. El corrent porta la nena a un poble de nans on és adoptada per Willow, un aspirant a mag.

Excalibur. Reeixida adaptació de la llegenda artúrica a càrrec de John Boorman. Al voltant dels boscos de Tintagel i després d'una llarga guerra, Uther Pendragon demana al mag Merlí que l'ajudi a seduir l'esposa del seu nou aliat, el duc de Cornwall. Merlí l'ajuda, però amb la condició que el nen que engendri sigui per a ell. Divuit anys després, els nobles del regne competeixen per ocupar el tron, intentant extreure l'espasa Excalibur de la roca on la va incrustar Uther Pendragon abans de morir.

Lady Falcó. Entretinguda pel·lícula d'aventures, castells, encanteris i amors impossibles. Una llegenda medieval antiga relata la diabòlica venjança del bisbe d'Aquila, que jura impedir l'amor de Navarre i Isabel.

Cristal oscuro. Pel·lícula de titelles adreçada al públic familiar. Fa mil anys el cristall obscur va ser danyat per un Urskeks i va començar un període de caos. El cristall ha de ser reparat, si no el dimoni Skekses en tindrà el control absolut per sempre. Jen, l'últim supervivent dels Gelfings, vol tornar al cristall la seva resplendor.

Cròniques Drakonianas. Sèrie de *fantasy* de producció amateur de la Compañia Drakonia de Figueres. Rodada a l'Alt Empordà, només es pot veure per internet. <http://www.cronicasdrakonianas.com/cronicas/cronicas.php>

Còmics. En el novè art també abunden els títols dedicats a la capa i espasa.

Camelot 3000 (Mike W. Barr & Brian Bolland). Tots els profetes van afirmar que el rei Artús i els seus cavallers s'alçarien de nou per defensar Anglaterra durant la seva època de més dificultat. Però els profetes no van predir una invasió alienígena... o les estranyes formes que prendrien els cavallers. Per a adults.

Bone (Jeff Smith). Protagonitzat per éssers calbs i de nassos prominents, *Bone* és tan dramàtic com *El Senyor dels Anells*, però molt més divertit.

Per acabar aquest apartat, només recordar-vos que la literatura fantàstica ha inspirat jocs de rol, jocs de cartes com ara *Magic* i nombrosos videojocs que no esmentem per qüestions d'espai.

BIBLIOTECA ANTÒNIA ADROHER

Can Sunyer, 46 – 17007 Girona - Taialà
Tel. 972 213 315 – biblioadroher@ajgirona.cat

BIBLIOTECA ERNEST LLUCH

Saragossa, 7 – 17003 Girona – Palau
Tel. 972 426 368 – bibliolluch@ajgirona.cat

BIBLIOTECA JUST M. CASERO

Plaça de l'Om, 1 – 17007 Girona – Pont Major
Tel. 972 211 370 – bibliojcasero@ajgirona.cat

BIBLIOTECA SALVADOR ALLENDE

Montseny, 74-78 – 17006 Girona – Santa Eugènia
Tel. 972 232 715 – biblioallende@ajgirona.cat

PUNT DE LECTURA DE SANT NARCÍS

C.C. Sant Narcís – Pl. Assumpció, 27 – 17005 Girona
Tel. 972 237 063 – puntlectura.stnarcis@ajgirona.cat
En conveni amb l'AV de Sant Narcís

PUNT DE LECTURA DE TORRE GIRONELLA

Grup Torre Gironella, 102 – 17004 Girona
Tel. 872 081 054 – puntlectura.tgironella@ajgirona.cat
En conveni amb l'AV de Torre Gironella

BIBLIOTECA ESCOLAR MONTFOLLET

Montfalgars, 4 – 17006 Girona – Santa Eugènia
bibmontfollet@gmail.com
En conveni amb el Departament d'Educació i l'AMPA del CEIP Montfalgars
Amb el suport del Pla de Barris i el Pla Educació i Convivència

www.girona.cat/biblioteques

carabais

